

TEMA 39. Molitva

Molitva je apsolutno potrebna za duhovni život. Ona je poput disanja koje omogućuje da se duhovni život razvija. U molitvi se postvaruje vjera u nazočnost Božju i njegovu ljubav.

22.11.2012.

Što je molitva?

U španjolskom jeziku se upotrebljavaju dvije riječi koje označavaju svijestan i razgovorni odnos čovjeka s Bogom: *plegaria* i *oración*. Riječ "plegaria" dolazi od

latinske riječi *precor*, koja znači: moliti nešto, tražiti, hrliti nekome tražeći uslugu, korist. Izraz "oración" dolazi od latinke imenice *oratio*, koja znači govor, razgovor, jezik.

Ove definicije molitve obično reflektiraju ove razlike u nijansama koje susrećemo, aludirajući na terminologiju. Na primjer, Sv. Ivan Damaški je promatra kao «uzdizanje duše k Bogu i moljenje za korisna dobra»[\[1\]](#); Dok, za Sv. Ivana Clímaco se radi više o «obiteljskom razgovoru i sjedinjenju čovjeka s Bogom»[\[2\]](#)._

Molitva je absolutno potrebna za duhovni život. Ona je poput disanja koje omogućuje da se duhovni život razvija. U molitvi se postvaruje vjera u nazočnost Božju i njegovu ljubav. Budi se nada koja vodi usmjeravanju života prema Njemu i u pouzdanje u njegovu providnost. I srce raste kada odgovara vlastitom ljubavlju na božansku Ljubav.

U molitvi se duša, vođena iz dubine Duhom Svetim (usp. *Katekizam*, 2562), sjedinjuje s Kristom, učiteljem, uzorom i putom cjelokupne kršćanske molitve (usp. *Katekizam*, 2599 ss.), i s Kristom, po Kristu i u Kristu, se upravlja Bogu Ocu, sudjelujući u bogatstvu trojstvenog življenja (usp. *Katekizam*, 2559-2564). Odatle važnost koju u molitvenom životu ima Liturgija i, u svom središtu, Euharistija.

Sadržaji molitve

Sadržaji molitve, kao cjelokupni razgovori ljubavi, mogu biti mnogostruki i različiti. Ipak valja istaknuti neke posebno značajne:

Moljenje.

Česti su izvještaji o ustrajnim molitvenim prošnjama kroz cijelo Sveto Pismo; također iz Isusovih usana, koji ne samo da se utječe njoj, nego poziva na moljenje, podižući

vrijednost i važnost tihog i pouzdanog moljenja. Kršćanska predaja ponavljala je taj poziv, prakticirajući to na više načina: moljenje oprosta, moljenje za vlastito spasenje i za spasenje drugih, molitva za Crkvu i za apostolat, molitva za najrazličitije potrebe, itd.

U stvari, zamolbena molitva čini dio općeg religioznog iskustva.

Priznavanje, premda prigodno difuzno, stvarnosti Božje (ili općenitije jednog vrhovnog bića), izaziva sklonost usmjerenja prema Njemu, tražeći od njega njegovu zaštitu i pomoć. Molitva se zasigurno ne iscrpljuje u traženju, ali moljenje je presudna manifestacija molitve ukoliko je priznavanje i izraz stvorenih uvjeta ljudskog bića i njegove absolutne ovisnosti o Bogu čiju ljubav nam vjera daje spoznati u svoj punini (usp. *Katekizam*, 2629.2635).

Djelo zahvale.

Priznanje (zahvalnost) za primljena dobra i, preko njih, za darežljivost i božansko milosrđe, potiče na usmjeravanje duha prema Bogu kao iskaz zahvalnosti za njegova dobročinstva. Vršenje čina zahvale ispunja od početka do kraja Sveto Pismo i povijest duhovnosti. Oboje objelodanjuje da, kada se to ponašanje uvriježi u dušu, daje mjesto procesu koji vodi prepoznavanju, kao dara Božjeg, svega onoga što se zbiva, ne samo one stvarnosti koja neposredno iskustvo smatra ugodnima, nego i onih drugih koja se mogu činiti negativnima ili štetnima.

Vjernik, svjestan da se zbivanja nalaze u zamisli Božjoj, punoj ljubavi, zna da se sve preokreće na dobro onih koji –svaki čovjek- su predmet božanske ljubavi (usp. *Rm 8, 28*). «Privikni se podizati svoje srce k

Bogu, činom zahvale, više puta na dan.-Jer ti daje i ovo i ono. –Jer su te prezreli. –Jer nemaš ono što trebaš ili jer to imaš. Jer je učinio tako lijepom svoju Majku, koja je i tvoja Majka. – Jer je stvorio Sunce i Mjesec, i onu životinju, onu drugu biljku. –Jer je stvorio onog ljeporječivog čovjeka a tebe je učinio tromim u govoru...Reci mu hvala za sve, jer sve je dobro»[3].

Klanjanje i hvalospjev (pohvala)

Bitan dio molitve je priznavanje i veličanje Boga, puninu njegova bića, neizmjernost njegove dobrote i ljubavi. Do hvalospjeva se može doći promatranjem ljepote i veličine svemira, kao što se događa u mnogostrukim biblijskim tekstovima (usp., na primjer, *Sal* 19; *Si* 42, 15-25; *Dn* 3, 32-90) i u brojnim molitvama kršćanske predaje[4]; ili počam od veličanstvenih djela koja Bog čini kroz povijest spasenja, kako je to u *Magnificat* Lk 1, 46-55) ili u

značajnim paulinskim himnama (v.na primjer, *Ef* 1, 3-14); ili u malim i neznatnim stvarima u kojima se manifestira ljubav Božja.

U svakom slučaju, ono što karakterizira hvalospjev jest, da je u njoj pogled usmjeren ravno u samog Boga, takvog i kakav je u sebi, u svojoj neograničenoj i beskrajnoj savršenosti. <Pohvala je oblik molitve koja najneprosrednije priznaje Boga Bogom. Ona ga slavi radi njega samoga, i povrh svega što čini, slavi ga jer ON JEST> (*Katekizam*, 2639). Zato je ona prisno združena s klanjanjem i zahvalnošću, ne samo umno već i životno, za malenkosti svega stvorenog u poređenju sa Stvoriteljem i, prema tome, s poniznošću, s prihvaćanjem osobne nedostojnosti pred onim koji nas prožima do krajnosti; s divljenjem koje uzrokuje čin s kojim se taj Bog, kojem anđeli i sav svemir iskazuju počast, udostojao ne samo

usredotočiti svoj pogled u čovjeka, nego stanovati u čovjeku; još više, sjediniti se (s njim se utjeloviti).

Klanjanje, hvalospjev, molba, djelo zahvale sažimaju temeljna raspoloženja koja upućuju na cjelinu dijaloga između čovjeka i Boga. Bilo kakav konkretan sadržaj molitve, tko moli čini to uvijek na ovaj ili onaj način, razgovjetno ili prešutno, klanjanjem, hvalospjevom, preklinjući, zaklinjući ili zahvaljujući tom Bogu, duboko ga štuje, ljubi ga i u njega se uzdaje. Vrijedi jednom ponoviti, da konkretni sadržaji molitve mogu biti znatno različiti. Ponekad se utječemo molitvi razmatranjem odlomaka Svetog Pisma, zadubljujući se u neku kršćansku istinu, proživljavanjem Kristova života, osjećanjem blizine Svete Marije...U drugim situacijama, počam od vlastitog života, nastojimo da Bog bude sudionikom naših radosti i briga, naših snova i naših

problema koje život sobom donosi; ili da nađemo podršku i savjet; ili da pred Bogom preispitamo vlastito ponašanje da bismo uspjeli postići svrhu i rješenja; ili jednostavnije da komentiramo s njim, koji nas ljubi, dnevna događanja.

Susret vjernika s Bogom na koga se oslanja i od koga se smatra ljubljenim, molitva može razglabati o cjelini događaja koji suobrazuju život, i o cjelovitosti osjećaja, koje može srce iskusiti. <Pisao si mi: moliti znači razgovarati s Bogom. Ali, o čemu? –O čemu? O Njemu, o tebi: radosti, žalosti, uspjesi i neuspjesi, častne ambicije, svakodnevne preokupacije....., iznemoglosti!: i čini zahvale i prošnje: i Ljubav i kajanje. U dvije riječi: upoznati ga i upoznati sebe: <ponašati se!>[\[5\]](#). Slijedeći prvi i drugi put, molitva će uvijek biti intiman i sinovski susret čovjeka s Bogom, koji će grijati osjećaj

božanske blizine i voditi ga da živi svaki dan opstojno suočen s Bogom.

Izrazi ili oblici molitve

Imajući na umu načine ili oblike ispoljavanja molitve, autori običavaju nuditi razne oblike: glasovna molitva i umna molitva; javna molitva i privatna molitva; pretežno intelektualna ili meditativna molitva i čuvstvena molitva; skromna molitva i samonikla molitva, itd. U drugim prilikama autori pokušavaju ocrtati stupnjevanje u intenzitetu molitve, praveći razliku između umne molitve, čuvstvene molitve, smirujuće molitve, razmatranja, sjedinjujuće molitve...

Katekizam raspodjeljuje svoje tumačenje tako da razlikuje: usmenu molitvu, razmatranje i unutarnju molitvu. Sve tri <imaju zajedničku oznaku: sabranost srca. Ta budnost, da se čuva Riječ i da se ostane u

Božjoj prisutnosti daje tim trima izrazima da budu iznimni trenuci molitvenog života> (*Katekizam*, 2699). Analiza teksta jasno dokazuje, što se ostalog tiče, *Katekizam*, da bi upotrijebio tu terminologiju ne upućuje na tri stupnja molitvenog života, već više na dva puta, usmenu molitvu i razmatranje, prikazujući oba kao prikladne za vodstvo prema tom vrhuncu molitvenog života, naime unutarnjoj molitvi. U našem izlaganju držimo se ovog obrasca.

Usmena molitva

Izraz <usmena molitva> označava molitvu koja se izražava usmeno, to jest, razgovjetnim ili izgovorenim riječima. Ova prva približnost, premda točna, ne zahvaća dublje samu bit. Dakle, s jedne strane, cijeli unutarnji razgovor, iako bi mogao biti okvalificiran kao isključivo ili uglavnom umni, odnosi se u ljudskom biću, na jezik; i, ponekad na

jezik izražen glasno, ali i u intimnosti vlastite sobe. S druge strane, valja ustvrditi da usmena molitva nije sadržaj samo riječi nego iznad svega misli i srca. Prema tome bi točnije bilo držati da je usmena molitva ona koja koristi već ustanovljene, kako duge tako i kratke (strelovite) molitve, preuzete iz Svetog Pisma (*Očenaš, Zdravo marija...*), i prihvaćene od duhovne predaje (*Gospodine moj Isuse Kriste, Dođi Duše presveti, Zdravo Kraljice, Sjeti nas se...*).

Da bi izrazi ili formule izgovorene usmeno bile prava molitva, očigledno je to uvjetovano time, da tko ih izgovara, to radi ne samo ustima nego umom i srcem. Ako ta pobožnost manjka, ako ne bi bilo svijesti tko je Onaj kome je molitva upućena, što se u molitvi govori i tko je onaj koji je izgovara, onda, kako pismenim izražajem tvrdi Sveta Terezija od Isusa, ne može se zapravo

govoriti o molitvi <premda se puno pomiču usne>[6].

Usmena molitva ima presudnu ulogu u odgoju usrdne molitve, posebno na početku ophođenja s Bogom. U stvari, učenjem primjeniti znak križa i usmenih molitvi, dijete, a često i odrasle, uvodi se u konkretan vjerski život i, prema tome, u molitveni život. Ipak, uza sve to, uloga i važnost usmene molitve nije ograničena na početke razgovora s Bogom, ona mora pratiti duhovni život kroz čitav svoj razvoj.

Razmatranje (meditacija)

Razmatrati znači primjenjivati sposobnost mišljenja na promatranje stvarnosti ili ideja sa željom upoznati je i razumjeti je što dublje i savršenije. Kod kršćanina razmatranje –koje se često označava i mentalnom (umnom) molitvom- uključuje usmjeravanje mišljenja prema Bogu kakav se je objavio kroz

povijest Izraela, a konačno i u punini u Kristu. I, od Boga, promatrati vlastitu bitnost, procijeniti je i prilagoditi misteriju života, zajedništvu i ljubavi koje nam je Bog dao raspoznati.

Razmatranje se može razvijati spontano, u trenucima šutnje koji prate liturgijske svečanosti ili izvorštiva nekog biblijskog napisa ili jednog odlomka duhovnog pisca. U nekim drugim momentima može se ostvariti posvetom vremena specijalno određenog za to. U svakom slučaju, očito je da –naročito u počecima, ali ne samo tada- budi snagu i volju, produbiti spoznaju o Bogu i njegovoj volji, i u efektivnom osobnom zalaganju s gledanjem na napredak kršćanskog života. U tom smislu može se ustvrditi da <razmatranje je u prvom redu traženje> (*Katekizam*, 2705); valja nadodati da se ne radi o traženju *nečeg*, nego *Nekog*. Ono što mora

kršćansko razmatranje, nije jedino, ni primarno, nešto shvatiti (u zadnjoj instanci, prozreti način kako napredovati i otkriti se pred Bogom), nego susresti se s Njim i, susrevši se s njime, identificirati se s njegovom voljom i sjediniti se s Njim.

Unutarnja molitva

Razvoj kršćanskog iskustva, i, u njemu i s njim, iskustvo molitve, vodi zajedništvu vjernika s Bogom koje se sve više nastavlja, sve je osobnije. i prisnije. Na tom obzorju smješta se molitva koju *Katekizam* naziva unutarnjom molitvom, koja je plod porasta bogoštovnog življenja osobe koja ima živi osjećaj blizine pune ljubavi Božje; prema tome, ophođenje s Njim postaje sve izravnije, obiteljsko i pouzdanije, i k tome, više izvan riječi i refleksnog mišljenja, postiže se u stvari život u prisnom zajedništvu s Njim.

<Što je ta molitva?>, pita se *Katekizam* na početku stavka posvećenog unutarnjoj molitvi, da bi zatim odgovorio potvrdno, riječima uzetim od S. Terezije od Isusa, da nije ništa drugo <nego ljubavno ophođenje, koje nastaje ophođenjem nasamo s onim za koga znamo da nas ljubi>[7]. Izraz unutarnja molitva, tako kako je upotrebljava *Katekizam* i mnogi drugi prijašnji i kasniji spisi, upućuje dakle na ono što kvalificira kao vrhunac unutarnje molitve; znači, trenutak kada je, djelovanjem milosti, duh vođen do praga božanskog koje nadilazi svaku drugu stvarnost. Ali također, i šire, živom i osjećajnom rastu prisutnosti Božje i želje za dubokim zajedništvom s Njim. I to bilo u trenucima posebno posvećenim molitvi, bilo u sveukupnom životu..Molitva je, ukratko, zov, da sveukupnaa ljudska osoba –pamet, volju i osjećaje-, dolaskom u središte srca mijenja svoje dispozicije, oblikujući život

kršćanina, čineći od njega drugog Krista (usp. *Ga 2,20*).

Uvjeti i karakteristike molitve

Molitva, kao sveukupan osobni čin, zahtjeva pozornost i nakanu, svijest prisutnosti Božje i stvaran i otvoren razgovor s Njim. Uvjet da bi sve to bilo moguće jest *povlačenje u samoću*. Riječ *povlačenje* označava učinak kojim volja, snagom sposobnosti vladanja nad skupinom sila koje čine cjelinu ljudske naravi, nastoji obuzdati tendenciju k rasijanosti, promičući na taj način unutarnje spokojstvo i duševni mir. To držanje je bitno u trenucima posebno posvećenim molitvi. Ne misliti na druge obveze koje prouzrokuju rastresenost. I ne dopustiti da *povlačenje u samoću* ostane ograničeno u tim trenucima, nego da se razvija, sve do postizanja uobičajenog *povlačenja*. Ono se pokazuje u vjeri i ljubavi koje,

ispunjavajući srce, dovode do nastojanja živjeti u svezi s Bogom, bilo da je izričita ili prešutna.

Drugi od uvjeta za molitvu jest *povjerenje*. Bez potpunog pouzdanja u Boga i u njegovu ljubav, nema molitve, barem ne iskrene i sposobne da nadvlada kušnje i poteškoće. Ne radi se samo o pouzdanju s očekivanjem, da će određena molba biti uslišana, nego se radi o sigurnosti koja se nalazi u onome za koga znamo da nas ljubi i razumije, i pred kim možemo dakle bez zadržke otvoriti svoje srce (usp. *Katekizam*, 2734-2741).

Ponekad je molitva dijalog koji niče lako, a popraćen je užitkom i utjehom, iz dubine duše; ali u nekim trenucima –možda i češće- može zahtjevati odlučnost i upornost. Tada se može uvući u čovjeka obeshrabrenje i pomisao, da vrijeme posvećeno ophođenju s Bogom nema

smisla (usp.*Katekizam*, n. 2728). U tim trnucima se manifestira važnost jedne od kvaliteta molitve: *ustrajnost*. Razlog za molitvu nije postignuće dobročinstava, niti traženje zadovoljština, uslužnosti ili utjehe, nego zajedništvo s Bogom; odatle potreba i vrijednost ustrajnosti u molitvi, koja je uvijek, s hrabrošću i užitkom ili bez njih, živi susret s Bogom. (usp.*Katekizam*, 2742-2745,-2746-2751).

Specifično i temeljno obilježje kršćanske molitve jest njezin *trinitarni karakter*. Plod djelovanja Duha Svetoga koji, nadahnjujući i potičući vjeru, ufanje i ljubav, jest rast u nazočnosti Božjoj, dok smo jednom na zemlji, na kojoj živimo i radimo, i u nebu prisutni po milosti u vlastitom srcu[8]. Kršćanin koji živi po vjeri, pozvan je ophoditi s anđelima i svecima, Majkom Božjom i, posebno, s Kristom, utjelovljenim Sinom Božjim, u čijoj čovječnosti

stanuje božanstvo njegove osobe. I, slijedeći taj put, prepoznati stvarnost Boga Oca i njegovu beskrajnu ljubav, i ulaziti uvijek sve dublje i s povjerenjem u ophođenje s Njim.

Kršćanska molitva je po tome eminentno *sinovska* molitva. Molitva sina koji se, u svakom trenutku –u radosti i u boli, na radu i na odmoru– bezazleno i istinski upravi svom Ocu, u njegove ruke svoje brige i čuvstva koje iskušava u svom srcu, sa sigurnošću da će sresti u Njemu razumjevanje i utočište. Još više, ljubav u kojoj svatko nalazi smisao.

Jose Luis Illanes

Temeljna bibliografija

Katekizam Katoličke Crkve,
2558-2758.

Preporučeno štivo

SV. JOSEMARIA, Homilije *El triunfo de Cristo en la humilda; La Eucaristia, misterio de fe y amor; La Ascension del Senor a los cielos; El Gran Desconocido y Por Maria, hacia Jesus,* u *Es Cristo que pasa*, 12-21, 83-94, 117-126, 127-138 i 139-149; Homilije *El trato con Dios; Vida de oracion y Hacia la santidad,* u *Amigos de Dios*, 142-153, 238-257, 294-316.

J.ECHEVARRIA, *Itinerarios de vida espiritual*, Planeta, Barcelona 2001, pp. 99-114.

J.L. ILLANES, *Tratado de teologia espiritual*, Eunsa, Pamplona 2007, pp. 427-483.

M. BELDA, *Guidados por el Espiritu de Dios. Curso de Teologia Espiritual*, Palabra, Madrid 2006, pp.301-338.

.

.....

[1] SV. IVAN DAMAŠKI, *De fide orthodoxa*, III, 24; pg 94, 1090.

[2] SV. IVAN CLIMACO, *Scala paradisi*, stup. 28; PG 88, 1129.

[3] SV. JOSEMARIA, *Put*, 268.

[4] Upućujemo na dva najsajnija i najpoznatija: Hvalospjevi Svevišnjem Bogu i Pjesma bratu suncu od Sv. Franje Asiškog.

[5] SV. JOSEMARIA, *PUT*, 91.

[6] SV. TERESA OD ISUSA, *Moradas primeras*, c.1.7, u *Obras completas*, ed. Od Efren de la Madre de Dios i O. Steggink, Madrid 1967., p.366.

[7] SVETA TEREZIJA OD ISUSA, *Libro de la vida*, c.8, n.5, u *Obras completas*, p.50; usp. *Katekizam*, 2709.

[8] Usp. SV. JOSEMARIA, *Konversaciones*, 116.

---

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/tema-39-molitva/](https://opusdei.org/hr-hr/article/tema-39-molitva/)
(9.04.2026.)